

Sytuacja sektora cukrowniczego w aspekcie zmian regulacji rynku cukru od 2017 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

24 lutego 2017 r.

Rynek cukru w UE – instrumenty WPR

Obecnie istniejące instrumenty wsparcia rynku cukru:

- kwotowanie produkcji – mechanizm stabilizujący rynek cukru, zapewniający bezpieczeństwo gospodarowania dla plantatorów i producentów, gwarantujący bezpieczeństwo żywnościowe,
- rozdysponowanie cukru przemysłowego (eksport, zużycie w przemyśle, przeniesienie na kolejny rok gospodarczy),
- cena minimalna buraków cukrowych – 26,29 eur/t,
- zatwierdzanie producentów cukru, wycofanie zatwierdzenia;
- opłata za nadwyżki – 500 euro za tonę cukru pozakwotowego wprowadzonego na rynek,
- opłata produkcyjna – 12 euro/t wyprodukowanego cukru kwotowego,
- dopłaty do prywatnego przechowywania cukru,
- wycofanie cukru z rynku,

Rynek cukru w UE instrumenty WPR cd.

Instrumenty na rynku cukru cd.:

- kryzysowe instrumenty wsparcia rynku,
- porozumienia branżowe,
- tworzenie grup i organizacji producentów,
- sprawozdawczość cenowa, pozostała sprawozdawczość w celu monitorowania rynku,
- import 2,5 mln ton cukru surowego/rok na potrzeby rafinerii,
- ochrona celna (339 euro/t – dla cukru buraczanego i trzcinowego do rafinacji, 419 euro/t – dla cukru białego, dodatkowe należności celne przywzowowe).
- zawieszenie pobierania cła,
- uszlachetnianie czynne,
- limit eksportowy.

Instrumenty na rynku cukru cd. – ochrona celna:

Rynek UE jest chroniony wysokimi cłami, ale równocześnie stosowane są liczne preferencje w dostępie do rynku, w tym głównie przyznane krajom rozwijającym się gospodarczo (ACP, LDC – zerowa stawka celna, bez ograniczeń ilościowych), a także kontyngenty CXL i przyznane krajom bałkańskim. Jednocześnie UE prowadzi szereg negocjacji dotyczących liberalizacji handlu, w tym z tak znaczącymi producentami cukru jak kraje MERCOSUR, czy USA.

Zdaniem Polski cukier jako produkt wrażliwy powinien być wyłączony z jakichkolwiek preferencji w dostępie do unijnego rynku. Polska jest przeciwna liberalizacji zasad handlu w tym zakresie.

Rynek cukru w UE kontyngenty

• W ramach kontyngentów ilościowych zarządzanych przez DG AGRI w sezonie 2016/2017 obowiązują:

- kontyngent CXL (Australia, Brazylia, Kuba, Indie, inne) – 677 tys. ton, stawka celna 98 euro za tonę oraz 0 euro za tonę w przypadku importu z Indii,
- kontyngent dla Bałkanów – ok. 201 tys. ton (zerowa stawka celna),
- kontyngent na import cukru przemysłowego – 400 tys. ton, zerowa stawka celna.

• W ramach kontyngentów ilościowych zarządzanych przez DG TAXUD na rok kalendarzowy 2017:

- kontyngent dla Mołdawii – 37,4 tys. ton,
- kontyngent dla Ukrainy – 20,07 tys. ton
- kontyngent dla Kolumbii, Peru, Ameryki Środkowej, Panamy - 275,5 tys. ton.

• Z krajów AKP i LDC (najślabiej rozwiniętych) cukier jest importowany po zerowej stawce celnej oraz bez ograniczeń ilościowych.

Przywóz z krajów AKP, które nie należą do krajów najślabiej rozwiniętych jest bezcłowy z możliwością zastosowania przez Komisję Europejską przejściowego mechanizmu ochronnego (zawieszenie preferencji).

Instrumenty WPR na rynku cukru od 1.10.2017 r.

Od 1.10.2017 roku na rynku cukru będą obowiązywały następujące instrumenty wsparcia rynku:

- porozumienia branżowe,
- pisemne umowy przedsięwzięcia,
- sprawozdawczość cenowa (cukier, buraki cukrowe),
- pozostała sprawozdawczość w celu monitorowania rynku,
- dopłaty do prywatnego przechowywania cukru,

Instrumenty WPR na rynku cukru od 1.10.2017 r. cd.

- instrumenty wzmacniające relacje w łańcuchu marketingowym (organizacje producentów i ich zrzeszenia, organizacje międzybranżowe),
- kryzysowe instrumenty wsparcia rynku,
- ochrona celna (cła na podstawie Wspólnej Taryfy Celnej, dodatkowe należności celne przywozowe określone w drodze aktów wykonawczych KE),
- zawieszenie przetwarzania i procedury uszlachetniania czynnego (w drodze aktów wykonawczych KE).

Porozumienia branżowe

Porozumienie branżowe - porozumienie zawarte, przed zawarciem jakiejkolwiek umowy dostawy, między:

- przedsiębiorstwami lub organizacją zrzeszającą przedsiębiorstwa uznaną przez dane państwo członkowskie lub grupą takich organizacji zrzeszających przedsiębiorstwa z jednej strony, a
- stowarzyszeniem sprzedawców uznanym przez dane państwo członkowskie lub grupą takich organizacji zrzeszających sprzedawców z drugiej strony.

Porozumienia branżowe mogą być zawierane na poziomie unijnym, regionalnym lub lokalnym.

Rynek cukru po zniesieniu kwotowania

Przewidywane konsekwencje dla rynku

- większa zmienność uwarunkowań rynkowych,
- wzrost ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej,
- zwiększenie konkurencji między producentami,
- spodziewane obniżenie cen cukru,
- zwiększenie wahań dochodowości uprawy buraków cukrowych,
- rynek wewnętrzny w większym stopniu zaopatrywany będzie z unijnej produkcji.

Rynek cukru po zniesieniu kwotowania

Przewidywane skutki dla Polski

- unijni producenci cukru znacząco zwiększą produkcję cukru, aby zredukować koszty stałe,
- należy się spodziewać, że niski poziom cen cukru na skutek wysokiej podaży przełoży się na spadek rentowności przemysłu cukrowniczego oraz presję na ceny za buraki cukrowe,
- zmiany restrukturyzacyjne w polskim cukrownictwie.

Istotne wyzwania

Pomimo istniejących uregulowań dotyczących wzajemnych relacji plantator - producent **konieczne jest wzmocnienie w prawodawstwie unijnym pozycji plantatorów w łańcuchu dostaw** poprzez:

- wprowadzenie obligatoryjności zawierania porozumień branżowych,
- zwiększenie roli stron porozumień branżowych poprzez nadanie kompetencji do negocjowania minimalnych cen zakupu buraków cukrowych,
- właściwe monitorowanie rynku,
- wprowadzenie na poziomie UE rozwiązań przeciwdziałających praktykom polegającym na nieuczciwym wykorzystywaniu przewagi kontraktowej przez jedną ze stron umowy.

Analiza SWOT rynek cukru

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • niskie koszty uprawy buraków cukrowych i produkcji cukru, • dobra baza surowcowa, • skoncentrowana struktura przemysłu cukrowniczego, • zmodernizowane cukrownie.	<ul style="list-style-type: none"> • rozdrobniona struktura plantacji w porównaniu z UE-15, • mniej korzystne warunki glebowo-klimatyczne w porównaniu z UE-15 (np. mała ilość opadów), • niższe niż w krajach UE-15 plony cukru z hektara uprawy,

Analiza SWOT

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • duży potencjał produkcji cukru, • rosnący popyt na cukier, w tym ze strony przemysłu spożywczego, • dywersyfikacja działalności gospodarczej w przemyśle cukrowniczym (np. bioetanol i biogaz), • duży potencjał eksportowy, • poprawa efektywności ekonomicznej zakładów, • zwiększenie wydajności produkcji surowca, • dalsza optymalizacja bazy surowcowej.	<ul style="list-style-type: none"> • brak powiązań kapitałowych plantatorów z przemysłem, • deficyt wody w uprawie buraków cukrowych, • duża zmienność cen związana z rosnącym wpływem zmian na światowym rynku na rynek wewnętrzny, • konkurencyjność cukru trzcinowego i substancji słodzących, • możliwa nadpodaż cukru.

Cele wyzwania i działania

Cele:

- 1) Intensyfikacja uprawy buraków cukrowych i produkcji cukru,
- 2) Zwiększenie konkurencyjności krajowego sektora na rynku UE i światowym,
- 3) Stabilizacja sytuacji finansowej plantatorów buraków cukrowych oraz producentów cukru.

Cele wyzwania i działania

Główne wyzwania:

- 1) Reforma polityki rynkowej w związku z likwidacją kwotowania produkcji cukru, właściwe wdrażanie instrumentów wspólnej organizacji rynków rolnych,
- 2) Poprawa współpracy w ramach łańcucha marketingowego,
- 3) Dostosowanie skali, struktury i efektywności produkcji do potrzeb i wymogów rynku,
- 4) Kreowanie właściwego przekazu dotyczącego oferowanych produktów, kierowanego do odbiorców i konsumentów.

Cele wyzwania i działania

Intensyfikacja uprawy buraków cukrowych i produkcji cukru

- wzrost plonowania buraków cukrowych,
- wyższa zawartość cukru w burakach,
- wzrost wydajności cukru z buraków (mniejsza zawartość cukru w melasie),
- optymalne wydłużenie czasu trwania kampanii.

Cele wyzwania i działania

Zwiększenie konkurencyjności krajowego sektora na rynku UE i światowym

- zacieśnienie współpracy między plantatorami buraków cukrowych a producentami cukru w celu dalszej poprawy bazy surowcowej. Baza surowcowa w Polsce jest rozdrobniona, a powierzchnia średniej plantacji jest o połowę mniejsza niż średnio w UE. Powoduje to zmniejszenie możliwości optymalnego wykorzystania posiadanych maszyn, doskonalenia technologii uprawy oraz ograniczania kosztów poprzez negocjowanie cen środków do produkcji.

Cele wyzwania i działania

Stabilizacja sytuacji finansowej plantatorów buraków cukrowych oraz producentów cukru

- właściwa współpraca między plantatorami buraków cukrowych a producentami cukru. Wzmocnienie tych relacji poprzez ustalenie ram długofalowej współpracy jakimi są porozumienia branżowe może mieć pozytywny wpływ na stabilizację finansową zarówno plantatorów jak i producentów cukru.
- utrzymanie płatności związanych z uprawą buraków cukrowych,
- zwiększenie możliwości eksportowych cukru.

Dziękuję za uwagę

www.minrol.gov.pl